

B&W advies

Onderwerp:
monumentenstatus Hulleweg 5 Doetinchem

Portefeuillehouder
wethouder Van der Meijs

Opsteller
G. Dutman

Telefoon opsteller
399 659

voorstel besluit b&w

1. Aanwijzing van het waterpompstation 'De Pol' aan de Hulleweg 5 in Doetinchem, kadastraal bekend als DTC01 L 1829, als gemeentelijk monument en plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst.
2. Rechthebbenden overeenkomstig bijgaande brief informeren.
3. Kennis geven aan het besluit conform concept persbericht.

besluit b&w

datum 03 NOV 2015

1^e/m 3 conform

Inleiding

De nota Doetinchem Cultuurhistorierijk! (2008) benoemt industrieel erfgoed als een belangrijke historische laag voor Doetinchem. In 2009 heeft het Bureau voor Bouwhistorie en Architectuurschiedenis (BBA) een inventarisatie gemaakt van het industrieel erfgoed in de gemeente. Binnen deze inventarisatie is het waterpompstation 'De Pol' aan de Hulleweg 5 aangemerkt als potentieel monument. Vervolgens heeft het BBA in opdracht van de gemeente Doetinchem een redengevende beschrijving (2013) van het complex gemaakt (bijgevoegd). Hierin wordt geadviseerd om het waterpompstation aan de Hulleweg 5 in Doetinchem aan te wijzen als gemeentelijke monument.

Het pompstation dateert uit 1938 en is in opdracht van de NV Waterleiding Oostelijk Gelderland ontworpen door de Lochemse architect Gerrit Jan Postel. Het gebouw is een fraai voorbeeld van industrieel erfgoed uit de jaren net voor de Tweede Wereldoorlog. Mogelijke aanwijzing tot gemeentelijk monument sluit aan bij het gemeentelijke cultuurhistorische beleid, zoals weergegeven in de nota "Doetinchem: Cultuurhistorierijk!", waarin extra aandacht wordt gevraagd voor het industrieel erfgoed. Het waterpompstation uit de jaren net voor de Tweede Wereldoorlog past binnen dit aandachtsveld. Daarom wordt in het Advies cultuurhistorie (bijgevoegd) geadviseerd het complex aan te wijzen als gemeentelijk monument. Hieronder volgt een samenvatting van de conclusies. Ook komt het standpunt van belanghebbenden inclusief de eigenaar aan de orde.

Slot

Op basis van bovenstaande informatie adviseren wij het college om:

1. Het waterpompstation 'De Pol' aan de Hulleweg 5 in Doetinchem, kadastraal bekend als DTC01 L 1829, aan te wijzen als gemeentelijk monument en te plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst.
2. Rechthebbenden overeenkomstig bijgaande brief te informeren.
3. Kennis te geven aan het besluit conform bijgaand persbericht.

Situering en kader bescherming

Het pompstation 'De Pol' is gelegen ten noorden van de weg van Doetinchem naar Gaanderen ter hoogte van de brug over de Bielheimerbeek. Het pompstation staat op een groot, iets verhoogd terrein dat aan de zuidzijde aan akkerland en aan de noordzijde aan de spoorlijn Doetinchem-Winterswijk grenst. De entree tot het terrein ligt tussen twee gemetselde, in gebogen vorm eindigende muren met daarop in metalen letters de naam 'Pompstation' en 'De Pol'. Ten noorden van het pompgebouw staat een uit dezelfde tijd stammend controlegebouw. Daarnaast bevindt zich elders op het terrein nog een trafohuisje.

Bij de bescherming gaat het om het interieur en exterieur van het pompstation uit 1938 met zijn uitbreiding uit 1963, het controlegebouw, het trafohuisje en de toegangspartij bij de ingang. Zie voor de begrenzing van de bescherming de bijlage Kaart begrenzing bescherming Hulleweg 5 Doetinchem.

Waardering

Het pompstation 'De Pol' is een uiting van de modernisering van de maatschappij, waarin het belang van zuiver drinkwater wordt erkend en waartoe waterleidingmaatschappijen zijn opgericht. Met de modernste technieken is het pompstation gerealiseerd op een daarvoor - na onderzoek gekozen - geschikte plaats.

Het pompstation is ontworpen door de regionaal bekende architect G.J. Postel, die geruime tijd als 'huisarchitect' aan de waterleidingmaatschappij verbonden was. Het gebouw getuigt van een opmerkelijke architectonische kwaliteit uit de jaren kort voor de Tweede Wereldoorlog. Dit komt tot uitdrukking in een bouwstijl waar naast duidelijk traditionalistische stijlmiddelen ook oog was voor moderne materialen als stalen vensters en beton. Dit heeft tot een esthetisch goed verzorgd en daardoor waardevol gebouw geleid. Het nog altijd voor de oorspronkelijke functie in gebruik zijnde gebouw is in zijn geheel voor deze functie ontworpen, waarbij in het interieur interessante en waardevolle ruimten zijn ontstaan. Een historische gelaagdheid is er door de latere uitbreiding van het filtergebouw, dat in zijn huidige vorm zowel inwendig als uitwendig goed op het oudere deel aansluit. Landschappelijke elementen als ligging en geschiktheid voor waterwinning hebben de plaats van het gebouw bepaald. De architect koos bewust voor deze locatie, waarvoor hij een van verre goed zichtbaar gebouw ontwierp. Dit heeft geleid tot een duidelijk silhouet, dat zowel van uit de verte als tussen de gebouwen onderling goed zichtbaar is.

Voor de regio heeft dit pompstation in combinatie met de grote architectonische kwaliteit een grote zeldzaamheidswaarde. Afgezien van kleine inwendige veranderingen en de latere aanbouw is het gebouw nog opmerkelijk gaaf.

Standpunt belanghebbenden

De huidige eigenaar van het pompstation is Vitens. De omgevingsmanager voor de Achterhoek van dit bedrijf is inmiddels op de hoogte gesteld van het voornemen om het pompstation aan te wijzen als gemeentelijk monument (bijgevoegd: notulen overleg d.d. 4 juni 2015). In dit overleg is door Vitens aangegeven dat waterwinning de Pol op 31 december 2016 gaat sluiten. De waterwinning zal worden overgenomen door het nieuwe pompstation bij Zeddam, en waterwinning de Pol zal worden toegevoegd aan de niet-operationele reserve. Dit betekent dat de planologische bescherming van het grondwaterwingebied de komende 10 tot 20 jaar in stand moet blijven. Het pompstation zelf staat in de plannen van Vitens aangemerkt voor sloop.

Eind oktober heeft vervolgens op verzoek van Vitens ambtelijk overleg plaatsgevonden over de noodzakelijke bouw van een opjager (= drukverhoger, noodzakelijk om het water uit Zeddam bij de klanten van waterwinning de Pol terecht te laten komen) in de kelderruimte van het huidige pompstation. Hieruit bleek dat de plannen voor sloop in combinatie met de bouw van de opjager al

B&W advies

Onderwerp:
monumentenstatus Hulleweg 5 Doetinchem

Portefeuillehouder
wethouder Van der Meijs

Opsteller
G. Dutman

Telefoon opsteller
399 659

voorstel besluit b&w

1. Aanwijzing van het waterpompstation 'De Pol' aan de Hulleweg 5 in Doetinchem, kadastraal bekend als DTC01 L 1829, als gemeentelijk monument en plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst.
2. Rechthebbenden overeenkomstig bijgaande brief informeren.
3. Kennis geven aan het besluit conform concept persbericht.

besluit b&w

datum

Inleiding

De nota Doetinchem Cultuurhistorierijk! (2008) benoemt industrieel erfgoed als een belangrijke historische laag voor Doetinchem. In 2009 heeft het Bureau voor Bouwhistorie en Architectuurgeschiedenis (BBA) een inventarisatie gemaakt van het industrieel erfgoed in de gemeente. Binnen deze inventarisatie is het waterpompstation 'De Pol' aan de Hulleweg 5 aangemerkt als potentieel monument. Vervolgens heeft het BBA in opdracht van de gemeente Doetinchem een redengevende beschrijving (2013) van het complex gemaakt (bijgevoegd). Hierin wordt geadviseerd om het waterpompstation aan de Hulleweg 5 in Doetinchem aan te wijzen als gemeentelijke monument.

Het pompstation dateert uit 1938 en is in opdracht van de NV Waterleiding Oostelijk Gelderland ontworpen door de Lochemse architect Gerrit Jan Postel. Het gebouw is een fraai voorbeeld van industrieel erfgoed uit de jaren net voor de Tweede Wereldoorlog. Mogelijke aanwijzing tot gemeentelijk monument sluit aan bij het gemeentelijke cultuurhistorische beleid, zoals weergegeven in de nota "Doetinchem: Cultuurhistorierijk!", waarin extra aandacht wordt gevraagd voor het industrieel erfgoed. Het waterpompstation uit de jaren net voor de Tweede Wereldoorlog past binnen dit aandachtsveld. Daarom wordt in het Advies cultuurhistorie (bijgevoegd) geadviseerd het complex aan te wijzen als gemeentelijk monument. Hieronder volgt een samenvatting van de conclusies. Ook komt het standpunt van belanghebbenden inclusief de eigenaar aan de orde.

in een dusdanig vergevorderd stadium waren, dat Vitens op het punt stond een sloopmelding in te dienen. Het waterpompstation staat echter op de lijst met cultuurhistorisch waardevolle panden die via het (ontwerp)bestemmingsplan buitengebied tegen sloop worden beschermd. Afwijzing van sloop betekent voor Vitens dat de plannen voor de bouw van de opjager moeten worden aangepast. In het overleg heeft Vitens aangegeven dat dit technisch en financieel mogelijk is tegen relatief geringe meerkosten. Van de aanwijzing tot gemeentelijk monument is de omgevingsmanager van Vitens uit oogpunt van een zoektocht naar herbestemming in de toekomst geen voorstander, al zag hij wel mogelijkheden om in overleg met de provincie het gebouw buiten de grenzen van het grondwaterbeschermingsgebied te laten vallen, hetgeen herbestemming weer makkelijker kan maken.

Inmiddels is ook de aandacht van de cultuurhistorische belangenverenigingen Bond Heemschut, het Cuypersgenootschap, FIEN (Federatie Industrieel Erfgoed Nederland) en SIEST (Stichting Industrieel Erfgoed Gelderland-Flevoland) gevallen op het pompstation. Zij zijn volgens eigen zeggen van plan om u in een brief te verzoeken het gebouw aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Overwegingen

Er bestaat op dit moment voor (een deel van) het pompstation een reële sloopdreiging. Een sloopvergunning kan zonder formele status van het gebouw niet worden geweigerd. De status van gemeentelijk monument biedt meer bescherming dan de aanduiding cultuurhistorisch waardevol. Geadviseerd wordt om pompstation de Pol aan te wijzen als gemeentelijk monument. Hiermee wordt gewaarborgd dat bij een toekomstige vergunningaanvraag ook de monumentale waarde van het gebouw op de juiste wijze in de belangenafweging kan worden meegenomen.

Financiën

Voor de gemeente zijn er als gevolg van de aanwijzing geen directe financiële consequenties. De eigenaar kan bij instandhouding van het complex een beroep doen op gemeentelijke monumentensubsidie en op de regeling voor stimuleringsleningen van de gemeente. De verordeningen die betrekking hebben op deze regelingen zijn te raadplegen via de gemeentelijke website.

Juridisch

Het college kan, al dan niet op verzoek van belanghebbenden, voornemen of besluiten onroerende monumenten voor te beschermen of definitief aan te wijzen als beschermd gemeentelijk monument. Binnen zes weken na de verzenddatum van dit besluit kunnen belanghebbenden daartegen bezwaar maken. Dit kan door het indienen van een bezwaarschrift bij het college van burgemeester en wethouders van Doetinchem, Postbus 9020, 7000 HA Doetinchem. Indien een belanghebbende bezwaar maakt en er spoedeisende belangen aanwezig zijn, kan hij tevens de voorzieningenrechter van de Rechtbank Zutphen (Sector bestuursrecht, Postbus 205, 7200 AE Zutphen) verzoeken een voorlopige voorziening te treffen. Er is griffierecht verschuldigd.

Communicatie

Het is gebruikelijk om de aanwijzing van het pand tot monument bekend te maken via de gemeentepagina.

Slot

Op basis van bovenstaande informatie adviseren wij het college om:

1. Het waterpompstation 'De Pol' aan de Hulleweg 5 in Doetinchem, kadastraal bekend als DTC01 L 1829, aan te wijzen als gemeentelijk monument en te plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst.
2. Rechthebbenden overeenkomstig bijgaande brief te informeren.
3. Kennis te geven aan het besluit conform bijgaand persbericht.